

Пам'яті Георгія Вікторовича Дзяка

(1945–2016)

24 листопада 2016 р. пішов із життя видатний український учений, організатор охорони здоров'я і медичної освіти, ректор ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України», член президії Національної академії медичних наук України, заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, академік Національної академії медичних наук України, доктор медичних наук, професор Георгій Вікторович Дзяк.

Георгій Вікторович народився 20 березня 1945 р. у м. Дніпро. У 1968 р. закінчив з відзнакою Дніпропетровський орден Трудового Червоного Прапора медичний інститут за спеціальністю «лікувальна справа». Вступив до аспірантури на кафедру факультетської терапії № 1, де й розпочав свою науково-дослідницьку та лікувальну діяльність. Захистивши у 1970 р. кандидатську дисертацію на тему «Особливості зовнішнього дихання та кардіогемодинаміки у спортсменів – плавців, підводників та водолазів», працював асистентом кафедри факультетської терапії № 2, потім доцентом цієї кафедри, з 1979 р. – завідувачем кафедри. У 1980 р. успішно захистив докторську дисертацію на тему: «Гіпертрофія та дистрофія міокарда як наслідок гіперфункції серця», яка визначила новий напрям у фундаментальних наукових дослідженнях у кардіології.

У 1983 р. Г.В. Дзяку присвоєно звання професора. З 1987 р. він працював проректором з навчальної роботи та першим проректором. У 1996 р. талановитого професора обирають ректором Дніпропетровської державної медичної академії, і за двадцять років під керівництвом Георгія Вікторовича Дніпропетровська медична академія МОЗ України за рівнем якості підготовки лікарів і провізорів та пріоритетністю наукових досліджень увійшла до провідних східноєвропейських лідерів медичної освіти. Численні інновації в українській медичній освіті – ліцензійний інтегрований іспит, кредитно-модульна система підготовки, практично-орієнтовані іспити – були запроваджені як пілотні проекти під керівництвом Г.В. Дзяка саме в ДМА. Про рейтинг закладу свідчать закордонні відзнаки викладацького колективу та престижність навчання в академії, яка стала відомою в багатьох країнах світу.

Академік Георгій Вікторович Дзяк був всевітньо відомим ученим у галузі терапії та кардіології. Ним досліджено механізми адаптації хворих з ревматичними вадами серця, охарактеризовано типи порушень легеневого та серцевого кровообігу, запропоновано нові способи профілактики й лікування хворих на ревматизм, досліджено особливості порушень функції серця при гіпертонічній та ішемічній хворобах серця, вадах серця в різних вікових групах. Під керівництвом і

за активною участю Г.В. Дзяка розроблено сучасні стандарти й настанови щодо ішемічної хвороби серця, атеросклерозу, тромбоемболії, фібриляції передсердь, артеріальної гіпертензії та серцевої недостатності, які широко застосовуються у практичній медицині.

За ініціативою Георгія Вікторовича була створена Університетська клініка Дніпропетровської медичної академії. На її базі зокрема відкрито центр остеопорозу, де вирішуються проблеми діагностики, лікування та профілактики цього захворювання.

Професор Г.В. Дзяк підготував блискучу плеяду вчених, які працюють у системі охорони здоров'я не тільки в Україні, а й за її межами. Під керівництвом Георгія Вікторовича виконано понад 90 кандидатських та докторських дисертацій. Результати наукових досліджень професора та його учнів знайшли відображення у понад 600 наукових публікаціях. Під редакцією Г.В. Дзяка та за його безпосередньою участю видано 20 монографій, 2 підручники, 17 наукових посібників. Георгій Вікторович Дзяк – автор 18 винаходів, співавтор 2 відкриттів, отримав 23 патенти.

Багатогранна наукова, педагогічна, лікувальна та громадська діяльність були високо оцінені, і в 1994 р. за визначні наукові досягнення Георгія Вікторовича обрано членом-кореспондентом Національної академії медичних наук України за спеціальністю «терапія», а в 1997 р. – дійсним членом Національної академії медичних наук України. У складі колективу авторів, який розробив і успішно впровадив програму діагностики та лікування артеріальної гіпертензії, у 2003 р. Г.В. Дзяк був удостоєний Державної премії України.

Виняткові професійні якості академіка Г.В. Дзяка було неодноразово відзначено високими урядовими нагородами: орденом «За заслуги» III ступеня (1997), II ступеня (2001), медаллю «За заслуги в охороні здоров'я» імені М.Д. Стражеска (2001), Почесними грамотами Верховної Ради та Кабінету Міністрів України.

Академік Г.В. Дзяк був нагороджений золотою медаллю Альберта Швейцера за великі заслуги у справі гуманізму та медицини, орденом «Святого Станіслава» IV ступеня (2001). Його було обрано академіком Нью-Йоркської

академії наук (1998) та Академії медицини Польщі (1998). Г.В. Дзяк був членом Європейського товариства кардіологів, заступником голови Асоціації кардіологів України, дійсним членом Петровської академії наук та мистецтв Росії, Міжнародної професорської асоціації. Він був почесним громадянином м. Дніпро, депутатом Дніпропетровської міської ради, почесним членом Української федерації вчених.

Академік Г.В. Дзяк був одним з найбільш авторитетних учених-медиків та організаторів медичної допомоги в Україні, лідером великої, авторитетної наукової школи з кардіології та ревматології, блискучим лектором. Тисячі лікарів різних спеціальностей з усієї України вважали Георгія Вікторовича своїм наставником, який завжди був відкритий для спілкування, знаходив час слідкувати за найновішими досягненнями медичної науки і щедро ділився своїм колосальним досвідом. Неможливо переоцінити роль академіка Г.В. Дзяка у становленні та розвитку Асоціації кардіологів України як згуртованої спільноти науковців і практичних кардіологів. Від моменту створення «Українського кардіологічного журналу» його редакційна колегія отримала чимало цінних порад Георгія Вікторовича, завжди відчуваючи його «руку на пульсі» як заступника головного редактора нашого часопису.

За роки подвижницької лікарської діяльності Георгій Вікторович особисто надав медичну допомогу не одному десятку тисяч хворих, які завжди пам'ятатимуть його як Лікаря від Бога.

Відійшла у вічність душа Великої Людини, життя якої до останку віддано людям. Його внесок у вітчизняну медицину, медичну освіту та науку залишиться назавжди на золотих скрижальх еліти України та в пам'яті людей, які знали його особисто.

Георгій Вікторович Дзяк пішов із життя на 72-му році після тяжкої хвороби. Наукова та медична спільнота України, колеги та численні учні глибоко сумують за видатним ученим, талановитим керівником, яскравою особистістю. Асоціація кардіологів України та редакційна колегія журналу «Український кардіологічний журнал» висловлюють щире співчуття рідним, близьким і колегам покійного.